

Huvudman

Upplands Väsby kommun
vasbydirekt@upplandsvasby.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nordanskolan i Upplands Väsby kommun

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Upplands Väsby kommun en anmärkning avseende brister rörande åtgärdsprogram. Upplands Väsby kommun ska senast **måndag den 30 oktober 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser särskilt stöd, frånvaro, åtgärder mot kränkande behandling och elevhälsa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2022:2669) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Nordanskolan i Upplands Väsby kommun. Nordanskolan är en kommungemensam resursskola med 24 elever som ligger i anslutning till och delar vissa resurser och rektor med Grimtaskolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nordanskolan följer gällande bestämmelser om åtgärdsprogram, särskilt stöd, frånvaro, åtgärder mot kränkande behandling och elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, resurspedagoger, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 25 och 26 april 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram, frånvaroutredningar och utredningar om kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Nordanskolan är en grundskola som enbart tar emot elever i behov av särskilt stöd. Av intervjuerna med lärare och rektorn framgår att samtliga elever på skolan ges särskilt stöd och att eleverna har ett åtgärdsprogram redan när de börjar på skolan.

Skolinspektionen har granskat samtliga åtgärdsprogram för elever i årskurs 8 och 9. De granskade åtgärdsprogrammen innehåller uppgifter om den enskilda elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt vilket datum åtgärderna ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. I samtliga åtgärdsprogram finns en fullföljdshänvisning. Vidare finns en anteckning om att det är specialpedagogen som har fattat beslut om åtgärdsprogram. Det finns inte uppgift i något av åtgärdsprogrammen om vem som ska följa upp elevens stödinsatser och datum för när det ska ske.

Vid intervju med lärare och elevhälsans representanter framgår att lärarna följer upp åtgärdsprogrammen var tredje månad och att åtgärdsprogrammen är föränderliga framförallt för de nya eleverna. Vidare framgår att eleven och vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Vid intervju med rektorn och samtal med specialpedagogen framkommer att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram och att det framgår i skolans digitala system DF-respons men att det inte framgår av de utskrivna åtgärdsprogrammen.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av ett åtgärdsprogram ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 2 kap. 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Nordanskolan inte fullt ut lever upp till författningarnas krav på hur ett åtgärdsprogram ska utformas.

Av åtgärdsprogrammen framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Vidare framgår vilket datum åtgärderna ska utvärderas och vem som är ansvarig för utvärderingen. Det framgår också av utredningen att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Skolinspektionen godtar rektorns och specialpedagogens uppgift om att det framgår av DF-Respons att det är rektorn som fattar beslut om åtgärdsprogram.

Visserligen framkommer i utredningen att det är pedagogerna som följer upp åtgärdsprogrammen och att det görs i vart fall var tredje månad. Samtliga åtgärdsprogram som granskats saknar dock uppgift om vem som ansvarar för uppföljningen av åtgärdsprogrammet samt när det ska följas upp. Det är uppgifter som ska framgå av åtgärdsprogrammet. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att åtgärdsprogrammen vid Nordanskolan i övrigt uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Upplands Väsby kommuns verksamhet vid Nordanskolan uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad gäller utformningen av åtgärdsprogram.

Den påtalade bristen avser endast viss del av hur ett åtgärdsprogram ska utformas. I övrigt uppfyller huvudmannen författningarnas krav för åtgärdsprogram.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Upplands Väsby kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Alla elever på Nordanskolan är anmälda, utredda och har ett åtgärdsprogram för särskilt stöd när de börjar på skolan. På lärarnas onsdagsmöten går de igenom samtliga elevers situation. Lärare uppger att om det är någon elev som behöver mer hjälp eller stöd anmäls det till elevhälsan och utreds. Av intervju med lärare och rektorn framgår att det finns åtta elever i en klass och de har drygt två personal som arbetar nära dem hela dagen. De uppger vidare att många elever har diagnoser och psykisk ohälsa och utifrån det försöker de anpassa utbildningen så mycket de kan för den enskilda eleven. Av utredningen framgår att det särskilda stödet regelbundet följs upp och utvärderas.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever och lärare framgår att närvaro tas upp och antecknas i det digitala frånvarorapporteringsystemet Schoolsoft. Ogiltig frånvaro meddelas vårdnadshavare samma dag via ett textmeddelande. Lärare uppger att det finns vårdnadshavare som inte läser frånvarorapporten och att lärare ofta även kontaktar vårdnadshavare direkt genom telefonsamtal.

Av frånvarostatistiken framgår att tio av 24 elever har mer än 20 procent frånvaro. Skolinspektionen har tagit del av två av de tre frånvaroutredningar som har gjorts de senaste 12 månaderna.

Vid intervju med elever uppger de att elever är frånvarande därför att de inte orkar med skolan och att flera elever kommer för sent eller avviker från lektioner. Lärare och representanter från elevhälsan uppger att det finns flera så kallade hemmasittare på skolan och att ett pågående arbete kring närvaron för alla elever. Det finns ingen elev som inte har tät kontakt med skolan och samtal sker med vårdnadshavarna. Skolan kan även kontakta den centrala elevhälsan. Kommunens hemmasittarteam arbetar för närvarande med två av skolans elever. Alla elever har en plan för att minska frånvaro. Det skapas individuella lösningar för att eleverna ska komma till skolan. Det görs också orosanmälningar till socialnämnden. De tillägger att frånvaro om 20-40 procent kan vara en framgång för en elev som tidigare varit hemmasittare.

Uppgifter om vad som sagts vid samtal om frånvaro och vilka åtgärder som beslutats dokumenteras i DF-Respons och åtgärder kan även stå i åtgärdsprogrammet.

Rättslig reglering

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om inte eleven har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. (7 kap. 17 § skollagen)

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolverksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid skolbesöket får Skolinspektionen del av fyra kränkningsanmälningar. I intervju med elever framkommer att de känner sig trygga och att det inte förekommer mobbning på skolan. I intervju med lärare och rektorn framkommer dock att det förekommer kränkningar på skolan men att alla kränkningar anmäls till rektorn. Det framgår också att personalen utreder kränkningar. Vidare framgår att anmälan, utredning och dokumentation sker i DF-Respons samt att huvudmannen därigenom får del av ärendeprocessen.

Rättslig reglering

Lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldiga att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervju med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att skolan har tillgång till samtliga kompetenser inom elevhälsan och att resurserna i elevhälsan delas med Grimstaskolan. Det framkommer vidare att skolan även har tillgång till kommunens centrala elevhälsa. Skolan kan ta hjälp av specialpedagoger, psykologer och socialpedagoger. Alla elever erbjuds hälsobesök vid tre tillfällen och vad hälsobesöket innefattar är enligt skolsköterskan individualiserat för eleven. Eleverna uppger vid sin intervju att de träffat skolsköterskan och att några elever även träffat kuratorn.

Rättslig reglering

För eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses (2 kap. 25 § skollagen).

Varje elev i grundskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. (2 kap. 27 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist.

Utredaren Anna Malmenfelt har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Peter Sjöberg medverkat.